

Jakub Malchárek

HUDEBNÍ PRŮVODCE OSTRAVSKEM

C P R E S S

Hudební průvodce Ostravskem

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Jakub Malchárek
Hudební průvodce Ostravskem – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

V kraji, kde zvuk krumpáčů nahradila hudba	4
Kluby pohledem muzikantů	32
Hudební Bazar	46
Rock Hill	58
Fabric	66
Dock	78
Garage Club Ostrava	88
Parník	96
Heligonka	104
Barrák	114
Stoun	124
Jazz Club Havířov	134
Stolárna	140
Kofola Music Club	148
Dziupla	158
Rock Café Jablunkov	166
Zaniklé hudební kluby	178

**V KRAJI,
KDE ZVUK
KRUMPÁČŮ
NAHRADILA
HUDBA**

„Kraj razovity“ – Ostravsko a okolí si více než jiné regiony prošlo malou kulturní revolucí. Z průmyslového srdce Evropy se s útlumem hornictví a těžkého průmyslu stává centrum divadla, hudby a umění. Ostatně svědčila o tom již i kandidatura na Evropské město kultury 2015.

Kdysi černé město nakonec neobstálo proti Plzni, ale o to více se s tvrdohlavostí sobě vlastní zarputile snaží dokázat, že nepotřebuje oficiální ceny a pocty, aby bylo Ostravsko kulturní Mekkou.

Možná je to nějaký druh vyrovnání se s vlastní minulostí, kdy se třetí největší město v republice vždycky muselo potýkat s předsudky a nevybíravými vtipy, že se na ulicích zakopává o uhlí. Vysoké pece jsou ale už v areálu Dolní oblasti Vítkovic vyhaslé a místo nich se do ocelové národní kulturní památky každý rok v létě sjíždějí desítky tisíc lidí na špičky světové hudby na festivalu Colours of Ostrava.

Světovou metropoli kultury na mapu zařadí taky právě budovaný nový koncertní sál, který propojí existující Dům kultury s moderní stavbou amerického architekta Stevena Holla.

I přesto, že v Moravskoslezském kraji natrefíte na unikátní hudební kluby s jedinečnou atmosférou a neopakovatelnými koncepty, prochází klubová scéna na východě republiky určitou krizí, kterou provozovatelé vyhlížejí s obavami. Návštěvnost klesá, z návštěvníků se vytrácí chuť objevovat novou hudbu, prostory musí různě improvizovat a zkoušet netradiční formáty, aby se dařilo zaplatit aspoň nájem, energie a mzdy zaměstnanců. Někteří dramaturgové tento pokles nevnímají jako konec, ale krátkodobou změnu chutí návštěvníků, která se zase stabilizuje. Jiní ale tak optimističtí nejsou...

Přitom hudební kluby jsou pro kulturu zásadní. Ať už jako podhoubí pro místní talenty, ve kterém získávají cenné zkušenosti z hraní před živým publikem, nebo jako místo pro setkávání různých subkultur, ve kterém mohou najít svoji oporu a setřást ze sebe ten pocit, že je člověk sám proti světu.

Snad každá kapela či muzikant může vysledovat své počátky do hudebních klubů – ostatně i první dva ročníky „Coloursů“ začínaly převážně v hudebních klubech v centru města a až v roce 2004 festival

migroval do prostor Slezskoostravského hradu, odkud se pak v roce 2012 přestěhoval do areálu Dolních Vítkovic.

„Na první dva ročníky Colours vzpomínám dnes už s úsměvem. Byla to doba začátků, kdy jsme sbírali první zkušenosti a mnohé věci dělali spíš intuitivně než systematicky. Pamatuji si, jak jsem měl na starosti například elektroinstalaci – tehdy jsem dal dohromady všechny prodlužovačky, které jsem doma našel, včetně těch od rodičů. Ti pak nemohli večer ani sledovat televizi, protože jsem jim odpojil celý obývací pokoj. Dnes se tomu smějeme, ale tehdy to byla realita nadšení, improvizace a touhy něco vybudovat,“ vzpomíná Daniel Krečmer, šéf festivalového areálu.

Doba se ale výrazně proměnila, a s ní i nároky publika. Zatímco dříve festival v klubech vyžadoval především koordinaci s jednotlivými podniky a jejich technickým zázemím, dnes je příprava festivalového areálu nesrovnatelně složitější. Areál Colours se mezitím výrazně rozrostl, přibýlo pódí, scén, služeb i produkčních prvků. Počet návštěvníků se několikanásobně zvýšil, stejně jako objem techniky a požadavků na bezpečnost, komfort a zážitkovost. S tím ruku v ruce narostl i produkční tým – dnes čítá až stovky lidí, kteří na přípravě pracují dlouhé týdny, často i měsíce dopředu.

Technická vybavenost živé hudební produkce se za posledních dvacet let posunula neuvěřitelným způsobem. Celé zázemí je dnes mnohonásobně složitější, ale zároveň nesrovnatelně profesionálnější. Vzniklo množství specializovaných firem, které se zaměřují výhradně na techniku, stavbu scén, osvětlení, zvuk nebo například bezpečnostní prvky.

„Kvalita techniky i lidí, kteří s ní pracují, je dnes úplně jinde než na začátku 21. století. Zatímco dříve šlo často o improvizaci a kombinaci dostupného vybavení, dnes máme k dispozici špičkovou technologii s vysokou přesností a spolehlivostí. Výrazně tomu pomohl i technologický pokrok obecně – například v oblasti digitální komunikace, 3D plánování, mapování prostoru nebo bezdrátového řízení,“ říká Krečmer, který se produkcí živé hudby zabývá už třicet

let. Dodává ale, že s růstem kvality techniky jdou ruku v ruce i vyšší očekávání publika, interpretů a produkčních týmů. „Všichni chtějí perfektní zvuk, dokonalé světlo a bezchybný chod celé akce. Takže i když technologie spoustu věcí usnadňuje, nároky se posunuly na zcela novou úroveň – a výsledkem je, že celková náročnost produkce zůstává vysoká,“ říká.

„Festivalová scéna je na Ostravsku bezesporu mimořádně silná – a není pochyb o tom, že Colours of Ostrava vždy byl a stále je jejím vzorem. Je to značka, která má respekt nejen u nás, ale i za hranicemi. Pokud jde o klubovou scénu, tam je situace složitější. V průběhu let bohužel řada klubů zanikla – ať už kvůli ekonomickému tlaku, změnám ve společnosti nebo proměně životního stylu. Na druhou stranu ale vznikají nové prostory, které si nacházejí své publikum a formují novou generaci hudebních fanoušků,“ zamýšlí se Krečmer a dodává, že Ostrava možná nemá tak početnou klubovou síť jako Praha nebo Brno, ale díky silné komunitě a kulturnímu podhoubí má stále co nabídnout – a často právě kvalita a autenticita jednotlivých míst dokáže překvapat.

Klubová scéna je silnější než kdy dřív. Jakýkoliv muzikant vám řekne, že hrát pro vyprodané arény je sice skvělé, ale na intimní atmosféře hudebního klubu je něco ryzího, unikátního – jedinečné spojení mezi interpretem a posluchači, které se ve velkých sálech sportovních hal vytrácí.

Otázka spíše zní, co je to vlastně hudební klub. Zkratkovitě by se tak dal označit komorní prostor, ve kterém probíhají živá hudební vystoupení. To ale může být jakákoliv hala nebo tělocvična. Hudební klub je mnohem víc – potřebuje svého dramaturga, zvukaře a tým, který mu dává unikátní duši.

Často zjišťujeme, že se kluby podle vkusu dramaturgů a majitelů více zaměřují na konkrétní žánry a neméně důležitou součástí je také komunita. Návštěvníci, fanoušci, muzikanti, kteří tráví v klubu večery hraním a poslechem hudby. Všichni tyto lidé udržují hudební klub naživu a bez něj i sebevyhlášenější jméno čeká

pomalá smrt a zapomnění – ostatně i takovými kluby se tato publikace bude zabývat.

Z následujících stránek může občas z úst producentů a provozovatelů klubů zaznívat beznaděj. Kultura je obecně podfinancovaná a provoz hudebních svatostánků je nákladný. Zaplatit interprety, techniku, prostory, zaměstnance, marketing a neustále soupeřit s jinými akcemi o pozornost, aby lidé přišli na koncert, je nekonečný existenční boj. Obzvláště v době, kdy je možnost, jak trávit volný čas, tolik. Tak jako má ale každá metropole své památky, divadla, ale i prověřené hospody, tak kulturní krajinu dotváří právě hudební kluby. Bez nich se město nemůže nazývat městem.

OD 60. LET PO SOUČASNOST

POČÁTKY KLUBOVÉ SCÉNY můžeme vystopovat do šedesátých let dvacátého století, kdy Československo zažívalo kulturní oblevu. Byla to doba bigbitu, tanečních zábav a jistého bezstarostného rozvolnění, kdy se hudba stala přístupnější než kdy dřív. Každý mohl popadnout kytaru, půjčit si aparaturu a dát průchod emocím skrz hudbu. Koncerty se tehdy z velké části odehrávaly v kulturních domech, studentských klubech a na tanečních parketech venkovských hospod. Hudební večery měly často podobu celonoční zábavy doplněné tancem a improvizovaným světelným doprovodem, kterému možná chyběla profesionalita, ale doháněl to nadšením.

Normalizační útlum sedmdesátých a osmdesátých let vytvořil zvláštní paradox – hudba se stala únikem, útočištěm i formou tichého vzdoru. Tak jako ve zbytku republiky se i v Moravskoslezském kraji rozvíjel underground v tónech punku, rocku i tvrdších žánrů. I když pro neschválené umělce bylo obtížné vystupovat, koncerty se i přes

zákazy konaly v soukromých prostorách – v garážích, podnikových prostorech, tělocvičnách nebo i bytech.

Zásadní zlom přišel pro klubovou scénu s rokem 1989. Sametová revoluce otevřela hranice nejen geograficky, ale i kulturně. Do Ostravy začaly jezdit zahraniční kapely, kluby se profesionalizovaly, vznikaly nové podniky. Tehdy ještě silně průmyslové centrum nabízelo specifické prostředí: Směs dělnické každodennosti tvrdé dřiny, ale i hladu a žízně po autentickém projevu. Klub Parník, Dům kultury Vítkovice, Boomerang, Fabric, Garáž, Hudební Bazar nebo později Černý pavouk se staly pojmy tuzemské hudební scény. Byly to prostory, kde se potkávaly žánry a generace a kde mnozí slavní muzikanti odstartovali svoji kariéru.

Po městě se zjevovaly názvy kapel na koncertních plakátech jako značky kmene. V Mariánských Horách svítilo jméno prvního ostravského bigbítového doupěte Žalák. Tam se hrával punk a nová vlna ještě před revolucí, samozřejmě systému navzdory.

Žalák v ostravských Mariánských Horách patří mezi ta místa, o kterých se mluví s úctou i nadsázkou – podle toho, kdo zrovna vzpomíná. Vznikl ještě v době totality v roce 1986. Zvenčí nenápadný, uvnitř syrový a těsný prostor, který si zachoval atmosféru sklepní hospody po celou dobu své existence až do roku 1991, se proměnil v epicentrum místního undergroundu.

Hudebně se tu mísily tvrdé kytarové žánry s punkem, alternativou i free-jazzovými experimenty. Žalák přitahoval kapely, které by v jiných klubech nedostaly prostor, a publikum se sem vracelo právě kvůli neuhlazenosti a autenticitě. Místní muzikanti dodnes vyprávějí, že první koncerty v Žaláku byly iniciačním zážitkem – hrálo se bez ozvučení, někdy na vypůjčené aparáty, často v dusném kouři a v přelidněném sklepe.

Bylo běžné, že koncerty rozháněla Veřejná bezpečnost. Zahráli tady Arakain, Visací zámek, Laura a její tygři nebo XIII. století. I když klub časem zanikl, jako memento existuje sousední hospoda Nový Žalák, která je němým svědkem mytického zrodu ostravské klubové scény.

Po roce 1989 přibyl i klub Delta v Porubě, legendární a později vyhořelý Rock Hill i svérázný klub Věchýtek na Černé louce, několik let provozovaný takřka partyzánsky, než se po letech přihlásil skutečný majitel prostor. Devadesátky byly směsí náhody, drzosti a svobody.

A v téhle době měl na Ostravsku přehled úplně o všech koncertech jeden člověk. Jaroslav „Čiko“ Brandýs dodnes, už přes třicet let, vylepuje po městě plakáty pro kluby a přilepšuje si tak ke starobnímu důchodu.

První živý koncert si spojuje s koncem šedesátých let. Dům pionýrů a mládeže, Pavel Novák na pódiu a klukovské ohromení, že i tady se dá zažít velký svět. Zlom a objevená vášeň k hudbě ale přišla až o dekádu později, když v rádiu zaslechl pořad *Mikrofórum* a nezaměnitelný hlas Jiřího Schelingera ve skladbě *Báječní muži*. Možná právě ona stála za tím, že Brandýse znají na klubové scéně

Jaroslav „Čiko“ Brandýs už v Ostravě vylepuje koncertní plakáty skoro 40 let / FOTO: Jaroslav Brandýs

úplně všichni. Svůj první výlep koncertních plakátů datuje Čiko k létu 1993, když se otevíraly věhlasné Benátky s hudbou pod otevřeným nebem – kýbl, štětka, lepidlo, sto plakátů a rytmus, který sice s přibývajícím léty zvolnil, ale pořád je na něj spoleh.

„Každý správný promotér měl moje číslo. Lepilo se všude možně. Tak, aby to vidělo co nejvíce lidí. Měl jsem ale svůj kodex: Nikdy nelepit na památky nebo kašny. To by bylo svinstvo,“ vysvětluje mi Brandýs, zatímco sedíme nad vodou a kávou v restauraci Parlament. Shodou okolností jen kousek dál stál bývalý klub Chlív. „Nejezdil jsem autem, všechno pěkně pěšky nebo MHD. Už jsem si vytyčil i takové trasy, ať mám po cestě vždycky nějakou zastávku s vodou a můžu si naředit lepidlo,“ dodává náhled na logistiku.

Když se na přelomu tisíciletí Ostrava zrychlila, přišla techno scéna a s ní i jiný typ lidí a občasná třenice o výlepovou plochu. „Najednou to dělali i lidi za drogy: Lepili přes ostatní a dělali z toho džungli. Výlep přitom vždycky stál na nepsané dohodě – mít svůj rajón, neničit cizí plochu, držet rovinu a pořádek. To, co pro jednoho byla estetika města, byl pro jiného jen způsob, jak rychle splnit zakázku. Podobné ‚války lepičů‘ nezažívala jen Ostrava – v Brně a Praze se prý za den protočilo na jednom místě i šest plakátů nad sebou a na Václaváku končily polepy i na stavebních plotech či v metru. Byl to masakr, který se naštěstí už uklidnil,“ shrnuje Čiko. I tak ale nešlo o lehkou práci.

Když pomíneme fyzickou náročnost, tak se občas neubráníl zvidavým pohledům nebo střetům s policií. „Kolikrát mě chytili, když jsem lepil někde, kde jsem neměl. No, zaplatil jsem pokutu a šlo se dál. Dneska, když mě potkají někteří policajti, tak se ptají: ‚Vy to ještě děláte?‘ Jednou prý padla i věta, že až umřu, budu mít pamětní desku... To bych bral,“ směje se.

S trpělivostí si budoval i osobní archiv. Plakáty neskončily jen dávno zničené počasím na zdech klubu. Dnes jsou v archivu Ostravského muzea; nachází se zde kolem tisícovky kusů, které nesou svědectví o cenách, kapelách, místní grafice i stopách provizorních typografií.

Hudební vydavatelství MARCO MUSIC BOX Ostrava a radio ATTACK 99,3 FM
Vás zve na největší rockový festival na Moravě

NOC PLNÁ HVĚZD 1994

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ANEB ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

RADEGAST PIVO ROCKU

◊KABÁT◊L.KŘÍŽEK a KREYSON◊ALICE◊ELÁN◊WATT◊
◊MŇÁGA A ŽDORP◊BUTY◊SACRIFICE◊EXPANTERO◊
◊TICHÁ DOHODA◊EXCITRON◊ROBO GRIGOROV◊
◊ARGEMA◊KERN◊DOGA◊TITANIC◊SENOVA◊VIRGIN◊
◊PROUZA◊BRATRSTVO◊HUYGENSŮV PRINCIP◊
◊TREZOR◊HELMUTOVA STŘÍKAČKA◊MARKÝZ JOHN◊
◊FUGA◊HECTOR◊P.STREICHL a TRUC BLUES◊
◊BODY PART◊ PETARDA◊V.ŠPINAROVÁ◊Z.KRÁSNÝ◊
◊REBECCA◊BUŘINKY II◊CAPITOL◊RED NAILS◊RETO◊
◊DOROTA B.B.◊NANCY◊VESNIČANI◊DION◊
◊DARKNESS (Austrálie)◊MURDOCK (Rakousko)◊LADY
PUNK(Polsko)◊WOLNA EUROPA(Polsko)◊NOIR DESIER(Francie)◊
◊X-RAYS(Polsko) a další, a další, a další skupiny◊

pátek 1.7. od 15⁰⁰ - 03⁰⁰ **1.-2.7.1994** sobota 2.7. od 10⁰⁰ - 03⁰⁰
fotbalový stadion

TŘINEC-VENDRYNĚ

vstupné: na 1 den - 75,-Kč v předprodeji, v den koncertu 90,-Kč
permanentka na 2 dny - 130,-Kč

Předprodej vstupenek v prodejnách MC a CD nebo na adrese:
MARCO MUSIC BOX, Sokolská 8, 729 16 Ostrava, tel/fax: 069/221961
Možnost stanování v místě festivalu. Prodej CD, MC, triček a další.,
v areálu koncertu bude tetovací firma P.E.S. - TATTOO SALON.
NON-STOP občerstvení a domácí kuchyně firmy ADAMIEC JAROMÍR.

Na akci se podílí firmy: MAZDA-AUTOLAROS, PEPSI-COLA, RADEGAST,
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY a.s., SILAS TRADING, CESTOVNÍ KANCELÁŘ BLAIR OSTRAVA
Rádia: Alfa 96,4; Český rozhlas Ostrava 105,3 a 99,0; Ekol's s Evropou 2 104,6; Hódy 93,1;
Rubi 97,1; Hrad 92,8 a 102,5; Morava 101,1; Sprint 98,3; Zlín 102,8.
Tisk: Filipa, Bangl, Moravskoslezský den

VÝTĚŽEK BUDE VĚNOVÁN NA DĚTSKÉ ODDELENÍ NEMOCNICE - TŘINEC SOSNA

Noc plná hvězd a rocková smetánka roku 1994 / FOTO: Jaroslav Brandýs

„To je vlastně kronika města,“ říká Čiko. „Když to prohlížím, vybavuje se mi, kdo hrál, kolik stálo pivo. A občas i syrovost doby. Když jsem třeba lepil plakáty s koncertem kapely Shalom, ve které

tehdy hrál i Petr Muk, tak měli na obrázku Davidovu hvězdu. Další den jsem pak zjistil, že ji někdo vyřízl žiletkou a vypálil,“ vzpomíná Brandýs.

Čas přinesl i jisté smíření: Promo se definitivně přesouvá do rychlého digitálního světa a plakáty se pomalu vytrácejí. I ony ale drží klubovou scénu pohromadě. Natěšení mladých kapel z prvních koncertů, když vidí svoje stylizované logo po městě, událostí na Facebooku nenahradíte. Stejně tak slouží jako připomínka začátků a historický záznam, ze kterého mohou vzejít legendy. „Jsem v důchodu, ale když někdo zavolá, vezmu kýbl a jdu. Dokud drží nohy a ruce, budu lepit,“ říká ikonická postava ostravské hudební scény.

Z odstupu se obyčejný obraz muže s kýblem a taškou plakátů promění. Je za ním třicet let ostravské hudby, tisíce koncertů, zaniklé kluby i ty, které se udržely. Výlep je tichou infrastrukturou kultury.

COVIDOVÁ RÁNA PRO HUDEBNÍ KLUBY

KDYŽ SE NA PŘELOMU milénia objevila první generace promotérů a booking agentů, začala se formovat hudební komunita se západním standardem provozu. Klub Boomerang se stal známým pořádáním žánrově pestrých večerů, v nichž se střídal rock, drum'n'bass i world music. Fabric, který vznikl přestavbou industriální haly, přinesl Ostravě zcela nový formát velkokapacitního klubu evropského typu se zaměřením na taneční hudbu a Barrák se stal platformou pro punkové a metalové kapely.

„V devadesátkách byl větší hlad po živé hudbě. V podstatě jste mohli zorganizovat cokoli a ti lidi přišli, často i na velké vzdálenosti. I když v klubu hrál jenom DJ, tak lidi jezdili na mejdan i z okrajových částí měst. Klidně i taxíkama. Dnes návštěvník potřebuje mít všechno pod nosem,“ říká producent havířovského klubu Stolárna Rostislav Jež.

Nejen kulturní svět zastavila v roce 2020 pandemie covidu. Rušily se koncerty, turné, lidé měli zákaz opouštět okres nebo se shromažďovat ve větších počtech. Pořádaly se sbírky na hudební kluby, aby vůbec přežily, koncerty se přesouvaly do virtuálního prostoru a asi není překvapením, že ne všechny kluby toto vypjaté období přežily. Změnil se ale i návštěvník koncertů.

„Před korunou chodili třeba na punkové nebo undergroundové akce lidé, kteří měli přesně dvě stovky na vstup, druhou dvoustovku na čtyři piva a dvacku na autobus. Takoví lidé už nechodí – ti, kteří to měli rozpočítané, že si nemohou dovolit mnoho. Chodí lidé, kteří jsou ochotni si zaplatit více a chtějí, ať v klubu není přeplněno, ať tady je normální vzduch, ať nemusí čekat na pivo, ať je to pivo dobré a neřeší, že je o deset korun dražší než vedle v hospodě,“ přemýšlí nahlas Jež.

Mezi hudebními kluby a kapelami byla vždy křehká rovnováha, která s pandemií dostala tvrdou ránu. „Dřív kluby nesly větší riziko, spoléhaly na stálou klientelu a věděly, že lidi přijdou, ať tam hraje kdokoliv. To se úplně změnilo. Dnes je snaha toto přenést na kapely – zaplaťte si prostor a přiveďte si lidi,“ říká dramaturgyně, producentka a spoluorganizátorka hudební konference ReConnect Lenka Frízlová.

Modely spolupráce jsou podle Frízlové po celé republice rozmanité. „Někde ti dají šest tisíc na dopravu z grantu, jinde se jede rozdělení výdělků sedmdesát na třicet, někdy dostaneš prostor zadarmo, ale platíš zvukaře. A pak jsou i kluby, které řeknou – dejte nám deset tisíc, my vás označíme na storičku.“ Zkušenosti z různých měst ukazují, že finanční jistota mizí a víc než dřív záleží na osobním přístupu a komunitě.

Frízlová si všímá, že kluby se po pandemii změnilly. „Dřív se dělaly koncerty i proto, že provozní chtěl podpořit kapelu, která ho bavila, i když věděl, že na tom prodělá. Teď je to spíš boj o přežití.“ Podle ní by klub ale měl mít i jinou roli než jen ekonomickou. „Neměl by být jen místem, kam si jednou týdně zajdeš na koncert. Měl by fungovat jako centrum setkávání a budování místní komunity. Místo,

Hudební kluby jako centrum setkávání kultur a subžánrů /
FOTO: Archiv Marcela Woodmana

kde můžeš uspořádat přednášku, trh nebo hudební akci, kde se lidi propojují a začínou tvořit vlastní věci.“

Připomíná, že právě tato funkce klubů má i širší společenský dopad. „Když v menším městě existuje aktivní klub, může to tamní mladé lidi přimět zůstat a neodcházet do větších měst. Když se tam něco děje, vznikne komunita a lidi se zapojí.“ Jako příklad uvádí Jeseník, kam se podle ní po letech pasivity začali mladí lidé vracet a vytvářet vlastní akce v čele s festivalem Jesnění.

Velkou změnou je i způsob, jakým nové generace hudebníků přistupují k vystupování. „Spousta mladých kapel teď vynechává fázi, kdy hrály po klubech. Dělají rovnou čtyři velké koncerty ročně a kluby úplně přeskakují. Často ani nemají potřebu potkávat fanoušky. Jsou introvertní, fungují online.“ Frízlová to považuje za škodlivý trend. „Hrát naživo je úplně jiná disciplína než mít dobrou nahrávku nebo stream. Každý, kdo to zkusil, ví, jak katastrofálně zněl jeho první koncert. Ale právě tím se učíš.“

A právě kluby vždy sloužily jako tréninkový prostor, kde kapely mohly vyrůst.

Zajímavé srovnání přináší z diskusí s dramaturgy z Brna a Prahy. „V devadesátkách to bylo podobné. Po revoluci všichni chodili na velké hvězdy, které se poprvé dostaly do Česka, a kluby

měly propad. Pak se to zase vrátilo. Ty věci fungují v cyklech. Věřím, že se i tahle vlna přežene," dodává. „Lidé zase objeví, že v malém prostoru může vzniknout silnější zážitek než na stadionu.“

Frízlová mluví také o různých experimentech, jak přizpůsobit klubovou kulturu novým trendům. „V Berlíně zkoušeli fresh bary místo klasických hospod a fungovalo to. U nás třeba ne. Ale ukazuje to, že kluby se snaží hledat nové cesty, jak přilákat publikum, které už tolik nepije a nechce trávit večery u piva. Když máš prostor, kde se lidi potkávají, zůstávají tam, dělají vlastní věci, tak to město žije. A o to by mělo jít především.“

Vzpomínky na covid a ztracené roky zůstávají, ale klubová scéna na Ostravsku je stále silná, i když si kluby prochází novou krizí. Posluchač má obrovské možnosti, a proto téměř každý víkend v roce musí podniky bojovat o zákazníka, který si může vybrat hned z několika hudebních akcí.

„Narazíme na kluby, které mají letitou tradici a fungují kontinuálně v podstatě od 90. let, ale takových prostor, které tak dlouho přežily, je docela málo. Vznikají ale nové kluby, jiné zase zanikají. Stejně jako v gastru se zkrátka nabídka obměňuje," říká publicista, hudební pedagog a kytarista Milan Bátor a přidává vlastní vzpomínky na legendární jazzový Klub Parník.

„Chodil jsem tam ještě jako student konzervatoře až vlastně do doby, kdy jsem dokončoval doktorát. Byla to éra, kdy tam jezdila světová špička. Viděli jsme jazzovou elitu, ale pak přišel covid a klubová scéna obecně upadla. Třeba tím, že když se prodá málo lístků, tak se koncerty ruší. Hudebníci musí ještě více bojovat o pozornost diváků, protože nabídka je obrovská. Sám to znám jako muzikant, kdy jsem schopný vyprodat koncert v Ostravě nebo Opavě, ale když vyjedu dál za hranice regionu, tak přijde deset či patnáct lidí," vysvětluje Bátor.

S masivním rozšířením sociálních sítí je pro muzikanty složitější své publikum zaujmout. Živá hudba bude mít podle Bátora své místo mezi lidmi vždycky.

„Vidím to na dětech jako učitel s 20letou praxí. Někdo si vystačí s videi na internetu. Někteří lidé ale raději vyrazí se podívat na kapelu naživo, protože ty zvukové možnosti na koncertech budou ještě dlouhou dobu lepší než to, co má člověk doma. A podle toho poznáte i dobrý hudební klub, jestli obměňuje technologie. Třeba krnovský Kofola Music Club nedávno investoval do techniky a zvukově patří mezi regionální špičku. I proto je důležité, aby klub měl svého vlastního zvukaře a dramaturga. Bez toho to je prostě prostor k pronájmu, kterému chybí nějaká vize. Klub bez dramaturga je bezradný, protože neví, kam se zařadit. Nemají tendenci tam chodit lidé, protože nevíte, jak dopadne zvuková stránka a kapely to pochopitelně taky nebaví, když je koncert sázka na nejistotu,“ dodává hudební pedagog.

Přestože si z žánrové nabídky každý přijde na své, krajskému městu citelně chybí prostor, který by pojmul 500 až 2000 lidí. Zkrátka nějaký mezistupeň mezi menším klubem a první ligou. Spodní hranice dosahuje vlastně jenom Barrák, který se přestěhoval z Havlíčkova nábřeží do Přívozu.

„V populární rovině Ostrava nemá žádný větší hudební stánek, jako je třeba Sono Centrum v Brně. Máme Ostravar Arénu, která je už moc velká, Gong, který je zvukově na koncerty naprosto nevhodný a pak jenom menší klubíky. V Dolní oblasti existuje ještě Brickhouse, ale tomu zase chybí dramaturg a tvořivá síla, která by kolem sebe shromažďovala komunitu,“ myslí si Bátor.

MORAVSKOSLEZSKÝ TALENT

BRNO ZMIŇUJE hudební publicista ještě několikrát. Hlavně v souvislosti s tím, kolik skvělých akcí se tam koná. Talent muzikantů z nejuvýchodnějšího kraje republiky je ale nezanedbatelný a zrodil

legandy, jako je Marie Rottrová, Věra Špinarová, Jaromír Nohavica a kapely Buty, Kryštof nebo Mirai.

Důležitou roli v rozvoji ostravské hudební scény sehrává také hudební vzdělávání. Janáčkova konzervatoř, Fakulta umění Ostravské univerzity i celá síť základních uměleckých škol v kraji tvoří páteř systematické výchovy mladých hudebníků. Nejde ale jen o výuku techniky a klasického repertoáru. Stále více škol se otevírá i alternativním žánrům, jazzové improvizaci, elektronické hudbě nebo práci se zvukem. Mladí muzikanti tak dnes nejsou jen interpreti, ale často i autoři, aranžéři, producenti nebo zvukoví designéři.

Říká se, že třída je odrazem kantora, a stejně tak to platí i pro hudební pedagogy, kteří kromě výuky působí i na scéně. Pokud chtějí studenty motivovat, nestačí biflování z učebnic, ale je nutná realita pódii, zkušeben a nahrávacích studií. Studenti se tak už během studií často zapojují do místní scény, organizují koncerty a tvoří živou hudbu pro divadlo nebo film často s již vybudovaným publikem prostřednictvím sociálních sítí.

Z hudebního vzdělávacího prostředí v regionu vzešla řada jmen, která dnes rezonují nejen na české scéně, ale i mezinárodně. Hudební dráhu na základní škole v Třinci odstartovala například Ewa Farna, která už jako náctiletá prorazila v Česku i Polsku. Z Ostravy pochází Pavel Dobeš, písničkář s nezaměnitelnou jazykovou perokresbou, a nelze zapomenout Borise Urbánka, výjimečného jazzmana, který je výraznou osobností jazzové výchovy v regionu.

Na Janáčkově konzervatoři studoval také třeba Richard Krajčo, ale i Gabriela Vermelho, houslistka, zpěvačka a herečka s působivým hlasovým rozsahem, která je známá nejen z koncertních pódii, ale i z divadelní scény. Z konzervatoře vzešla také Lenny Trčková, dnes uznávaná rozhlasová moderátorka a kulturní publicistka, která dlouhodobě podporuje živou hudbu a mladé talenty.

V klasické hudbě pozvedají renomé kraje jména jako světová houslistka Martina Bačová, nebo koncertní mistr České filharmonie Jiří Vodička. Oba získali hudební základy právě v místních školách.

Jejich úspěchy ukazují, že ani region, na který se v kontextu s Prahou a Brnem zapomíná, nemusí být překážkou pro světovou dráhu.

„Kapel a talentů máme spoustu, ale chybí nám hojnost, jako má Brno nebo Praha. Muzikantů tady je spousta, lidé hrají v kapelách, ale hrají třeba covery. Je to holt takový nešvar, že autorská kapela zajímá daleko méně lidí než ty, které si jen tak přijdou zahrát nějaké staré pecky. Když se ale urodí něco dobrého, tak to opravdu stojí za to

Třinecký klub Dziupla funguje jako česko-polské komunitní centrum / FOTO: Michal Przywara